

CHYBY A ZÁSADY PŘI PROVÁDĚNÍ DIAGNOSTIKY, METODY PEDAGOGICKÉ DIAGNOSTIKY

Seminář k pedagogické diagnostice
12. října 2009

PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA - PŘEDMĚT

© poznávání osobnosti žáka, podmínky vývoje žáka,
hodnocení výsledků výchovy a vzdělávání

Povaha chyb při diagnostikování

- Uveďte příklady chyb
 - kognitivního charakteru
 - afektivního charakteru

CHYBY PŘI DIAGNOSTIKOVÁNÍ

- ⊙ neúplnost informací
- ⊙ obecnost závěrů a opatření, nejsme konkrétní
- ⊙ pouhý výčet symptomů, opomíjíme příčiny a opatření
- ⊙ záměna projevů a příčin
- ⊙ urychlené závěry a předsudky
- ⊙ nemáme stanovená kritéria hodnocení
- ⊙ percepční stereotypy (chyby v posuzování)

KTERÉ PERCEPČNÍ STEREOTYPY ZNÁME?

Charakterizujte uvedené percepční stereotypy a uveďte, jaké jsou jejich projevy ve škole:

- ⊙ Haló efekt
- ⊙ Pygmalion efekt
- ⊙ Golem efekt
- ⊙ efekt novosti
- ⊙ logická chyba
- ⊙ efekt shovívavosti
- ⊙ chyba centrální tendence
- ⊙ předsudky

Podrobněji viz

Řezáč, J. *Sociální psychologie*. Brno : Paido, 1998, s. 102

ZÁSADY PŘI DIAGNOSTIKOVÁNÍ

- ◉ poznávání žáka je dlouhodobý proces
- ◉ přistupovat k diagnostice komplexně
- ◉ spolupracovat s ostatními
- ◉ hledat příčiny sledovaného jevu
- ◉ dodržovat hledisko individuálního přístupu
- ◉ navrhnout pedagogickou intervenci

KDE NAJDU VÍCE INFORMACÍ K ZÁSADÁM A CHYBÁM V DIAGNOSTICE?

- ◉ Dvořáková, M. Diagnostika vnitřních podmínek výuky. In Kalhous, Z.; Obst, O. *Školní didaktika*. Praha : Portál, 2002, s. 189 - 190.
- ◉ Gavora, P. Diagnostikovania a hodnotenie žiaka vo vyučovaní. In Kolláriková, Z.; Pupala, B. *Předškolní a primární pedagogika*. Praha : Portál, 2001.
- ◉ Spáčilová, H. *Pedagogická diagnostika v primární škole*. Olomouc : UP, 2003, s. 11 - 13.
- ◉ Swierkoszová, J. *Pedagogická diagnostika dětského vývoje pro učitele primárního vzdělávání*. Ostrava : OU, 2004, s. 25.

METODY PEDAGOGICKÉ DIAGNOSTIKY

= postupy vedoucí ke stanovení diagnózy

- ◎ 4 skupiny diagnostických metod
 - diagnostické metody zaměřené na žáka
 - diagnostické metody zaměřené na skupinu, žáků, třídu
 - diagnostické metody zaměřené na posuzování výchovně vzdělávací práce učitelů, školy, rodičů
 - metody autodiagnostické

ZÁKLADNÍ METODY PEDAGOGICKÉ DIAGNOSTIKY

- ◎ zkoušky (ústní, písemné)
- ◎ analýza úkolů a výkonů žáka
- ◎ analýza výsledků činnosti
- ◎ didaktické testy
- ◎ rozhovor
- ◎ pozorování
- ◎ dotazník
- ◎ anamnestické metody
- ◎ studium pedagogické dokumentace
- ◎ sociometrické metody

NA KOHO POUŽÍT KTEROU METODU?

	žák	skupina žáků	učitel, škola, rodiče	autodiagnostika
ústní, písemné zkoušky				
analýza úkolů a výkonů žáka				
analýza výsledků činnosti				
didaktický test				
rozhovor				
pozorování				
dotazník				
anamnestické metody				
pedagogická dokumentace				
sociometrické metody				

NA KOHO POUŽÍT KTEROU METODU?

	žák	skupina žáků	učitel, škola, rodiče	autodiagnostika
ústní, písemné zkoušky	X			
analýza úkolů a výkonů žáka	X	X		
analýza výsledků činnosti	X	X	X	X
didaktický test	X			
rozhovor	X	X	X	X
pozorování	X	X	X	X
dotazník	X		X	X
anamnestické metody	X		X	
pedagogická dokumentace	X	X	X	
sociometrické metody	X	X		

NA CO POUŽÍT KTEROU METODU?

- Navrhňte, jakými metodami diagnostikovat jednotlivé oblasti. Pokuste se navrhnout více metod.

Podmínky (sociální a výchovné)	Osobnost dítěte		Kompetence
Rodinné prostředí	Zájmy	Sebepojetí	Hodnocení
Klima školy	Motivace	Sebehodnocení	vzdělávacích
Klima třídy	Hodnotová orientace	Učební styl	výsledků
Sociální vztahy	Paměť	Percepce	Znalosti
Zájmové organizace	Temperament	Motorika	Dovedností
	Úroveň koncentrace	Tvořivost	Postojů
	Rozumové schopnosti	Zdravotní stav	Čtenářské dovednosti

KDE NAJDU VÍCE INFORMACÍ K METODÁM?

- Dvořáková, M. Diagnostika vnitřních podmínek výuky. In Kalhous, Z.; Obst, O. *Školní didaktika*. Praha : Portál, 2002, s. 185 - 233.
- Gavora, P. Diagnostikovania a hodnotenie žiaka vo vyučovaní. In Kolláriková, Z.; Pupala, B. *Předškolní a primární pedagogika*. Praha : Portál, 2001.
- Spáčilová, H. *Pedagogická diagnostika v primární škole*. Olomouc : UP, 2003, s. 27 - 56.
- Swierkoszová, J. *Pedagogická diagnostika dětského vývoje pro učitele primárního vzdělávání*. Ostrava : OU, 2004, s. 33 - 54.
- Hrabal, V.; Hrabal, V. *Diagnostika*. Praha : Karolinum, 2004, s. 45 - 70 (103).